

AL·LEGACIONS FORMULADES PEL GRUP MUNICIPAL DE JUNTS PER SANT CUGAT A LA PROPOSTA DE PRESSUPOST PER A L'EXERCICI DE 2022

CONTEXT

La situació econòmica que vivim s'ha capgirat bruscament els darrers mesos. A mesura que la pandèmia havia anat suavitzant el seu impacte s'havia fet possible un creixement econòmic intens però encara insuficient per recuperar la situació de 2019. La recuperació, però, presentava febleses molt importants i amenaces evidents en essència pel nivell d'endeutament públic assolit, que caldrà tornar i comportarà retallades importants, però sobretot pels colls d'ampolla en diversos mercats globals importants que han pressionat a l'alça la inflació amb molta intensitat fins a nivells que feia moltes dècades que no vèiem.

A tot plegat cal afegir l'encara recent esclat de la Guerra d'Ucraïna i les seves fortes implicacions en mercats crítics com l'energia i els cereals, entre altres matèries primeres que formen part de la base productiva de nombrosos productes essencials i d'alt consum. En aquests moments la inflació està en el 7,6%. Tot sembla indicar que la guerra no serà tan ràpida com s'esperava i que les seves conseqüències seran molt importants.

En aquest sentit, instem el govern municipal a tenir presents aquests punts, sense ànim d'exhaustivitat:

- a. L'agreujament de la situació econòmica, amb materialitzacions previsibles sobretot en l'encariment de subministres i productes alimentaris bàsics, així com l'agreujament general de la inflació amb afectació severa a persones i famílies en situació d'exclusió i/o de risc d'exclusió. És previsible també l'alça dels tipus d'interès i l'encariment de les hipoteques i dels lloguers.
- b. Respecte l'activitat de l'ajuntament, instem el govern municipal a anticipar-se, estudiar les casuístiques que segurament, en major o menor mesura, caldrà afrontar i preveure les mesures pal·liatives necessàries:
 - a. La pujada de la inflació farà que moltes de les partides pressupostades per al present exercici de 2022 perdran encara més part del seu poder adquisitiu esperat.
 - b. Les licitacions basades en determinacions de preus i costos realitzades mesos o anys enrere poden quedar fàcilment desfasades, tal com ja ha passat les darreres setmanes com a conseqüència del procés inflacionari que ja veníem patint.
 - c. Es pot donar el cas que obres o projectes en marxa pateixin d'escassetat en determinats aprovisionaments provinents de la regió afectada.
 - d. És previsible que la pujada dels tipus d'interès encarirà el servei del deute públic.
 - e. L'escenari d'incertesa general agreujada incidirà segurament en la presa de les grans decisions d'inversió i afectarà probablement a les expectatives de recaptació per plusvàlues i altres ingressos associats a la construcció.
- c. Energia. Aquest conflicte posa novament de manifest la necessitat d'avançar en matèria d'autosuficiència energètica. La dependència del sistema del gas, com abans havia passat respecte el petroli libi, no hauria de condicionar la resposta que els organismes multilaterals han de donar davant violacions flagrants dels drets humans. A Sant Cugat podem accelerar el procés que ens ha de dur a enfortir la resiliència de la societat davant shocks com el present que encarirà intensament les necessitats bàsiques de la societat.

SOBRE LA (NO) POLÍTICA PRESSUPOSTÀRIA DEL GOVERN

El Grup Municipal de Junts per Sant Cugat ha vingut expressant reiteradament el seu desacord profund amb el desenvolupament de l'orientació econòmica del govern tripartit de l'Ajuntament de Sant Cugat. En essència, s'ha posat de manifest l'absència de rumb i de planificació, l'opacitat, la paràlisi i les males pràctiques en matèria de gestió pressupostària.

Tots els pressupostos del tripartit van tard

Això provoca en primer lloc que l'entrada en vigor de les mesures que es preveuen sigui tardana, afectant així ciutadania, entitats i empreses.

En segon lloc, l'aprovació sempre endarrerida dels pressupostos deixa menys marge temporal per a la seva execució. S'agreuja així la situació, perquè a les dificultats evidents que té aquest govern per decidir, emprendre i executar les seves actuacions en temps i forma s'afegeix aquest fet, que incomprendiblement el mateix govern limiti el temps de que disposa.

Més diners inactius en mans de l'Ajuntament

Com a conseqüència d'aquesta no-execució es generen enormes nous romanents de tresoreria i s'agreuja encara més la sobreacumulació de tresoreria als comptes corrents de l'ajuntament que assoleixen ja els 52 milions d'euros a 31/12/21, casi 9M més que l'any anterior.

Increïble però cert, en plena crisi, quan encara estem lluny dels nivells econòmics anteriors a la pandèmia, el tripartit acumula més i més milions als comptes corrents de l'ajuntament.

I això passa en un context en què la normativa d'estabilitat pressupostària està suspesa, és a dir, en un moment excepcional en què el tripartit té més llibertat per gastar i per invertir que mai.

Paper mullat

Venim dient ja fa anys que la inexecució genera romanents que desfiguren per complet els pressupostos successius perquè la seva incorporació, ara més flexible, fa que realment el que portem ara a aprovació tingui molt poc a veure amb el que serà la foto final de les disponibilitats pressupostàries, i menys encara amb l'execució que s'assolirà. A la liquidació del pressupost de 2021 apareixen les principals dades de l'execució de l'exercici. Sobre un pressupost total de 211M€ (dels quals més 58M són modificacions durant l'any!) s'han reconegut obligacions per menys de 138M. Més de 73M€ de diferència, dels quals 41,5M estan del tot disponibles, no executats.

Manca de transparència

A banda cal afegir la indefinició total de tot allò que aquest govern pot presentar com a inconcret. Es tracta d'un exercici de manca de transparència inèdit en aquest ajuntament almenys les darreres dècades: No sabem a penes res del destí del romanent, de les fonts de finançament d'inversions importants que s'anuncien però que no consten al pressupost, del destí dels fons europeus, del detall del pressupost que es presenta agrupat per àrees, sense determinar quin és el projecte concret que finançarà.

Equilibri?

Durant l'actual mandat, el govern tripartit ha pràcticament congelat els ingressos. L'única pujada rellevant es va produir a les ordenances fiscals de 2020 en què l'IBI va pujar un 2'3%. El nostre grup municipal no té res en contra de que es congelin o es baixin els impostos, sempre que això vagi acompanyat de la corresponent baixada de les despeses i preservant per tant la fortalesa i l'equilibri de les nostres finances públiques.

El que ha vingut passant, però, és que les despeses estructurals s'han vingut incrementant, i tot indica que ho continuaran fent. Ha crescut la plantilla i els seu cost, creix el nombre d'equipaments i les despeses de manteniment i gestió, etc. És evident que aquesta situació porta a què l'equilibri dels comptes públics municipals s'hagi trencat, almenys a nivell de previsions pressupostàries (pel què fa a l'execució és ben bé una altra cosa).

En circumstàncies normals allò que no s'ha executat en l'exercici precedent ha de servir, o bé per finalitzar despeses o inversions que estan en curs, o bé per un dels usos que preveu la llei per al romanent de tresoreria: reducció del deute o inversions financerament sostenibles (que no generen despesa futura). En cap cas ha de servir per finançar despesa estructural, perquè el romanent ve a ser com l'estalvi d'una família, que si assumeix despeses per sobre del que ingressa cada any i va cremant estalvi no estaria fent res més que perdre patrimoni, empobrir-se. Actuar així a l'administració pública és una greu irresponsabilitat. I genera, a més, una situació en què en el moment que s'aixequi la suspensió de la normativa d'estabilitat pressupostària, en vigor des del darrer trimestre de 2020 per raó de la pandèmia, el nostre ajuntament no disposarà de suficients ingressos corrents per finançar les seves despeses estructurals.

Això, de fet, ja està passant. Hem vingut explicant que l'actual govern tripartit, durant l'any 2021 ha incorporat prop de 9M€ provinents del romanent per finançar despesa estructural. És a dir, aquest govern està tapant el forat que ha generat al pressupost ordinari amb càrrec al romanent, als estalvis de l'ajuntament.

Pressupost 2022

En aquest marc, quadrar el pressupost de 2022 havia de ser molt difícil. Actualment el pressupost municipal de 2022 ha superat l'aprovació inicial en el ple ordinari de febrer i es troba en període d'exposició pública. Les al·legacions que són legalment admissibles són aquelles que afecten a la legalitat de la proposta inicial en àmbits com ara si el pressupost està o no està quadrat, si conté les despeses legalment exigibles o si preveu ingressos suficients.

Des del nostre punt de vista, la formulació d'aquest pressupost ha exigut emetre previsions molt optimistes per la banda dels ingressos i alhora dotacions baixes per a les despeses. Tot sembla indicar, tant debò ens equivoquem, que novament veurem com es van incorporant romanents per finançar despeses que no són puntuals, sinó estructurals, i que el forat, per tant, no decreixerà.

No disposem de la liquidació del Pla de lluita contra les conseqüències de la COVID

A l'hora de plantejar l'estudi de les previsions de 2022 és necessari poder fer una comparació en condicions amb els exercicis precedents, tant amb les dades inicials com amb les definitives. Com a conseqüència de la pandèmia el govern tripartit va presentar un pla que es va anar incrementant amb el temps d'entre 15 i 17M€ segons les versions. En el moment de l'aprovació del pla es va anunciar un informe de liquidació del qual

malauradament no disposem. En les partides identificables del pressupost de 2021 en absolut s'aprecien imports d'aquesta magnitud, ni en la seva denominació ni per comparació amb les previsions de 2022.

Amb tots aquests antecedents, el Grup Municipal de Junts per Sant Cugat formulem les següents

AL·LEGACIONS

GENERALS

1. Exigim un compromís polític que garanteixi que no es finançaran despeses ordinàries estructurals amb càrrec al romanent, és a dir, que corregeix el forat al pressupost ordinari generat durant aquest mandat. Els superàvits dels mandats precedents s'haurien de destinar, ara, a fer aportacions de xoc a la societat per revertir les conseqüències de la crisi, no a cobrir dèficits de pressupost corrent.
2. Posem de manifest que el fet que novament l'aprovació del pressupost arribi tard, cosa incomprendible en un govern que té majoria absoluta, implica que moltes de les previsions pressupostàries arrenquen ja des de l'inici sense viabilitat d'execució completa per que no podran comptar amb el primer trimestre de l'any.
3. Reiterem que presentar el pressupost deslligat de les ordenances fiscals impedeix l'anàlisi de conjunt, de la globalitat de la política pressupostària de l'ajuntament.
4. Exigim la recuperació d'un nivell raonable de transparència mitjançant la presentació detallada de les inversions previstes, no per àrees com es fa ara.
5. Igualment, en l'àmbit de la transparència, el govern hauria de presentar un plantejament de l'orientació de la incorporació de romanents i una previsió de quin serà el destí dels fons Next Generation que s'espera recaptar.
6. Tornem a insistir un cop més en l'absència de planificació, les previsions pressupostàries de 2022 haurien d'estar emmarcades en un pla financer a mig i llarg termini que garanteixi l'equilibri i la suficiència financera a llarg termini.
7. Insistim també en la necessitat de presentar la liquidació compromesa del pla de lluita contra la pandèmia.

INGRESSOS

8. Pel què fa a l'IBI, la proposta preveu un increment de les liquidacions d'1,8M€ que tenint en compte els resultats de les liquidacions de 2020 i 2021 i el context econòmic veiem massa optimista. Tradicionalment es pressuposta un increment de recaptació d'1M€ per increment censal.
9. En plusvàlues, malgrat que la sentència del tribunal constitucional i la posterior modificació dels articles afectats del TRLRHL van comportar la frenada de les liquidacions de novembre i desembre de 2021, que s'incorporen a les previsions de 2022, creiem que tenint en compte que les previsions indiquen que la recaptació baixarà entre un 30 i un 40%, segons les fonts, la previsió que consta a la proposta de pressupost és clarament massa optimista, atès que implicaria un increment de l'activitat d'entorn el 26% que no veiem possible.
10. Per que fa a l'ICIO, la pròpia intervenció municipal alerta en l'informe de liquidació del pressupost de 2021 de la baixada de recaptació soferta els darrers anys. De fet, en 2021 es va assolir a penes el 60%.

11. La taxa de retirada de vehicles de la via pública es va veure seriosament afectada per la pandèmia, per raons òbvies, però també, segons indica el propi informe que acompanya la proposta de pressupost, es preveu la seva recuperació per la plena posada en disposició del servei de grua, el qual a finals de març no ens consta que estigui operatiu encara.
12. Respecte la previsió de recaptació per multes de trànsit, que dobla les previsions anteriors, es tracta de que el govern preveu un canvi de criteri. Abans només es computaven les que efectivament es cobraven, no la xifra corresponent al total de les denúncies practicades. Creiem que aquest criteri, que entenem que és tècnicament correcte, hauria d'anar acompanyat de les corresponents previsions de no execució, habitual en aquest ingrés.
13. En referència a la participació en els ingressos de l'Estat (PIE) constatem que la previsió de pressupost no recull la liquidació corresponent a 2020, que és l'any de la pandèmia i que amb tota probabilitat serà clarament negativa. Ni que fos a tall provisional, l'actitud prudent seria la d'incorporar aquesta previsió en el pressupost a mode per exemple de previsió de no execució.
14. També, en el capítol de la PIE se'ns ha informat reiteradament de la sobredotació puntual que l'Estat ha posat a disposició dels ens locals per compensar ni que sigui parcialment els efectes de la conjuntura tan singular que travessem. Creiem que la proposta de pressupost hauria de tenir en compte que aquest ingrés és puntual i que per tant la despesa o la inversió que financi també ho hauria de ser.
15. Pel què fa al capítol IV del pressupost, de les transferències rebudes casi sempre d'altres administracions, no podem deixar de constatar:
 - a. En primer lloc, que la liquidació del pressupost de 2021 presenta una execució molt baixa, del 82%, la qual cosa representa uns menors ingressos de més de 5M€.
 - b. En segon lloc, veiem que les liquidacions dels darrers exercicis (en milers d'€, 21.834 en 2017; 21.035 en 2018; 26.775 en 2019; 23.304 en 2020; 24.750 en 2021) no semblen avalar una previsió total per 2022 de casi 31M€ de recaptació.

No obstant, és cert que l'ajuntament, com tota la resta d'administracions de l'Estat, es troben en aquest moment en procés de tramitació dels fons Next Generation que podrien donar lloc a increments puntuals dels ingressos en aquest capítol. En tot cas, aquests ingressos no consten al pressupost per la qual cosa creiem que cal una revisió realista de les previsions pressupostàries generals en aquest capítol.

DESPESES

16. No compartim les reduccions de despesa previstes al pressupost per fer front a situacions d'exclusió habitacional i proposem que siguin restablertes les previsions necessàries amb càrrec a altres patides previstes, no al romanent, a no ser que es tracti d'atendre necessitats puntuals, no estructurals. Aquestes són les dades:

	Pressupost Inicial 2021	Pressupost final 2021	Pressupost Ordinari 2022
Ajuts per a allotjament temporal: pensions	200.000,00 €	500.000,00 €	40.000,00 €
P. Exclusió residencial: pisos socials	104.000,00 €	104.000,00 €	- €
Ajuts Pobresa energètica	50.000,00 €	120.000,00 €	50.000,00 €
Convocatòria ajuts de lloguer	200.000,00 €	200.000,00 €	155.000,00 €
Assessorament i suport a professionals llars compartides	6.000,00 €	6.000,00 €	48.000,00 €
Ajust socials per a estada residència temporal	80.000,00 €	80.000,00 €	40.000,00 €
Ajuts lloguer pisos socials	210.000,00 €	210.000,00 €	240.000,00 €
Ajuts emergència habitacional	- €	- €	20.000,00 €
P. Exclusió residencial: 1a Llar - Gestió	18.000,00 €	18.000,00 €	- €
Ajuts trasters, kits, parament, mobiliari, arranjaments, pisos socials	22.000,00 €	22.000,00 €	10.000,00 €
Ajuts per cobrir lloguers de mercat	20.000,00 €	20.000,00 €	12.000,00 €
Altres serveis de proximitat d'atenció domiciliari	45.000,00 €	45.000,00 €	50.000,00 €
P. Exclusió residencial: ajuts lloguer pisos soc.	- €	3.497,58 €	- €
Projecte llars compartides	13.000,00 €	13.000,00 €	15.000,00 €
Punt de mediació al lloguer	50.000,00 €	50.000,00 €	50.000,00 €
Ajuts subministrament gent gran	12.000,00 €	12.000,00 €	12.000,00 €
Projecte pilot: Primer la Llar (Housing Firts)	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €
Exclusió residencial	1.040.000,00 €	1.413.497,58 €	752.000,00 €

La situació és diferent de 2021 però no justifica reduccions d'aquesta envergadura en partides que donen resposta a situacions d'emergència que en cap cas s'han de quedar mancades de pressupost.

17. Constatem, d'altra banda, reduccions en moltes partides que esperem, exigim, que no seran posteriorment dotades amb càrrec al romanent. (Diverses àrees, si les previsions pressupostàries estan formulades amb rigor, veuran severament reduït el seu marge de maniobra. La festa major serà enguany molt més minsa (200.000€ front els 750.000 de l'any precedent), així com l'envelat de Nadal (10.000 vs 100.000) o la cavalcada de Reis (30.000 vs 100.000), entre moltes altres activitats de Cultura. Lamentem les reduccions de previsions de despeses com ara les de gestió d'esdeveniments i protocol d'alcaldia, els Premis Sant Cugat, agermanaments, Oficina Jove i moltes altres diverses de Ciutadania, entre d'altres. Veiem que aquest ajuntament comunicarà molt menys i enviarà moltes menys trameses als domicilis. També que gastarem menys aigua, gas i electricitat. Sempre, si hem de fer cas del que diu el pressupost).
18. Tornem a exigir la reposició del nivell de suport municipal a les famílies nombroses que hi havia fins el mandat passat.
19. El pressupost ha de recollir els saldos de lliure disposició dels barris, que no apareixen ni el de capítol II d'ordinari ni els del capítol VI, corresponent a les inversions.
20. La despesa del servei de l'ORGT, que entenem que és un percentatge de la recaptació prevista, es manté inalterat i no s'ha actualitzat respecte les noves previsions de recaptació.
21. Igualment, el percentatge de l'IBI que cal transferir a l'AMB no està actualitzat respecte les noves previsions de recaptació d'aquell impost.
22. Les partides de capítol II destinades a la creació d'empreses municipals estan segurament mal classificades, atès que aquest capítol finança serveis, no aportacions de capital.
23. Observem molt poques previsions pressupostàries de revisió de preus de concessions vigents. Demanem que es revisi si són totes les que han de ser, atès l'actual nivell d'inflació que patim.
24. En matèria de cohesió social i impuls al teixit d'entitats de la ciutat, el paper de les quals és troncal, insistim que cal no només defensar-les sinó enfortir-les i preveure la possibilitat de que es produeixin en algun futur restriccions severes en la capacitat pública municipal de recolzar-les per la via de la despesa ordinària. Insistim en la via del seu reforç via "capitalització", invertint més que gastant.
25. Respecte el Teixit productiu, en la mateixa línia que en exercicis anteriors, tornem a plantejar que les línies de suport plantejades via subvenció continuen sent minses i lentes i costoses de gestionar, en comparació amb les reduccions fiscals.

26. En un escenari de progressiu empitjorament de l'accés el crèdit i davant la finalització de les carències dels ICO torna a tenir sentit preveure una línia addicional de suport al teixit social i econòmic en forma de microcrèdits (s'han de retornar i legalment cal aplicar un tipus d'interès públic, per tant no són a fons perdut).
27. Recordem la necessitat de preveure la creació d'un instrument de patrocini per a les entitats culturals.
28. La previsió de 170.000€ de lloguer per un centre d'emprenedoria sembla incoherent amb la compra de l'espai de Mira-sol Centre a Promusa ja realitzada.
29. Primera aportació de 50.000€ per finançar el projecte del centre logístic de tractament de la biomassa (projecte plurianual).
30. Primera aportació de 200.000€ per finançar el projecte de canalització d'aigües regenerades de la depuradora de Sabadell a fi de reduir el consum d'aigua de xarxa en rec de parcs i jardins (projecte plurianual).
31. 100.000€ per a l'habilitació d'espais d'oci nocturn saludable (moció juny 2020).
32. Anul·lació definitiva de les taxes de via pública per a les terrasses de bars i restaurants (150.000€).
33. Anul·lació definitiva de la taxa d'escombraries (415.000€) que venen pagant només, directa o indirectament, les activitats econòmiques urbanes (comerç, restauració i microempreses de serveis).
34. Preveure les accions necessàries per resoldre els buits de connectivitat a xarxes digitals a diverses zones del municipi que ho necessiten, amb menció especial al barri de Can Cortés.
35. Preveure pressupostàriament la posada en marxa definitiva, en la part que correspongui a aquesta administració, del projecte d'urbanització de l'Avinguda del Baixador.
36. Recuperar una dotació realista de la partida d'interessos per expropiacions.
37. Rebutgem la pujada pressupostada en les partides destinades als òrgans de govern i el personal directiu en més d'un 6%.
38. Plantejar un pla d'inversions amb inclusió de les fonts previstes de finançament i previsions de calendari en coherència amb els anuncis polítics que es venen formulant des del govern municipal, atès que no consten inversions clau com el complex de Mira-sol o el Pavelló de Roquetes.
39. És necessari preveure les conseqüències mencionades a l'inici d'aquest document de la inflació i la crisi que s'agreuja per la Guerra d'Ucraïna. Cal dotar un fons social extraordinari per les conseqüències socials i habitacionals (encariment aliments i altres productes bàsics, alces a hipoteques i lloguers indexats a la inflació, etc.).
40. És necessari també procedir amb una revisió general davant el 7,6% actual d'inflació. El poder adquisitiu de l'Ajuntament baixarà molt significativament.

Sant Cugat del Vallès, a 17 de març de 2022